

Een gevoelig onderwerp (IV)

Scott Compton geeft Engels op een highschool in South Carolina. Het is een openbare school, dus zijn zestienjarige leerlingen reciteren elke schooldag, met de hand op de borst, de patriottische Pledge of Allegiance to the Flag of the United States of America, tenzij ze zich om persoonlijke redenen aan dit ritueel onttrekken.¹ In een van zijn lessen, een maandje geleden, behandelt Compton het verschil tussen letterlijke en symbolische betekenissen (Huffington Post 10/1/2013).² Een van de voorbeelden die hij gebruikt is de Stars and Stripes. Kijk, zegt hij, dit is een symbool, maar eigenlijk is het ook gewoon een stuk textiel, je kunt erop trappen en er is niks aan de hand. En hij voegt de daad bij het woord. Scott Compton is inmiddels geschorst. Welke argumenten kan zijn werkgever daarvoor aanvoeren?

1. Heeft hij door zijn ontheiliging van de Amerikaanse vlag de reputatie van de school geschaad? Ja, maar de vraag rijst dan of dat een geldige reden is om een leraar te schorsen. Kan hij zijn handelwijze bijvoorbeeld rechtvaardigen met een beroep op zijn academische vrijheid of zijn vrijheid van meningsuiting? Het verhaal geeft daarover geen uitsluitsel.

2. Heeft hij de schijn gewekt zijn functie te willen misbruiken om persoonlijke politieke opvattingen te verbreiden? Nee, gezien de context kan hij volhouden dat hij met deze handelwijze een didactisch doel heeft trachten te dienen, binnen het kader van het overeengekomen onderwijsprogramma. Maar je blijft met het vermoeden zitten dat hij dit als een voorwendsel heeft gebruikt om zijn ongenoegen met de dagelijkse, indoctrinerende Pledge te uiten.

3. Heeft hij onprofessioneel gehandeld? Ja, hij heeft een onnodig risico genomen dat leerlingen van zijn handelwijze schade zouden ondervinden. Vaderlandsliefde is een gevoelig onderwerp dat door leraren omzichtig behandeld moet worden. Door het Amerikaanse symbool van vaderlandsliefde te ontheiligen, terwijl leerlingen door de school worden aangemoedigd dat symbool in een dagelijks ritueel (the Pledge) te vereren, heeft Scott het risico genomen sommige leerlingen onnodig te kwetsen. Hij had kunnen volstaan met een gedachtenexperiment:

Vrienden, stel je voor dat ik deze vlag zou verscheuren of verknippen of verbranden of vertrappen, wat zou dat met jullie doen? Zouden jullie dan woedend op me worden. Zo ja, waarom? Haal je dan niet twee dingen door elkaar: het fysieke object en het idee dat door dat object gesymboliseerd wordt? Laten we die relatie tussen representerende symbolen enerzijds en gerepresenteerde ideeën anderzijds eens nader onder de loep nemen ...

Met zo'n didactisch gedachtenexperiment had hij kunnen volstaan om de leerlingen naar zijn onderwijsdoel te leiden. Hij heeft de beoogde leerervaring nodeloos verhevigd. Hij had geen vlag hoeven te vertrappen om zijn punt duidelijk te maken, evenmin als hij daartoe een crucifix had hoeven stuk te slaan, en evenmin als hij een foto van een vermeende schurk met Voodoo-naalden had hoeven te bewerken. Kortom: zijn handelwijze is onprofessioneel omdat hij een potentieel *schadelijk* didactisch middel heeft ingezet, terwijl hem ook even effectieve, *onschadelijke* didactische middelen ter beschikking stonden.

Wes Holleman
weblog onderwijs 14-1-2013
<http://www.onderwijsethiek.nl>

¹ http://www.lawserver.com/law/state/south-carolina/sc-code/south_carolina_code_59-1-455

² http://www.huffingtonpost.com/2013/01/10/scott-compton-south-carol_n_2448399.html